

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до практичних занять
з дисципліни**

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ФАХОВИХ МУЗИЧНИХ
ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ
ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 025 Музичне мистецтво**

**Чернігів
2024**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Кафедра мистецьких дисциплін

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ
МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ
ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 025 Музичне мистецтво**

ЧЕРНІГІВ
2024

УДК 378.147.091.33-027.22:78(072)
М 54

Укладач: **Грицун Юлія Миколаївна**, кандидат мистецтвознавства, доцентка кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Рецензенти: **Жаркіх Тетяна Василівна**, заслужена артистка України, кандидат мистецтвознавства, доцентка, доцентка кафедри сольного співу та оперної підготовки Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського

Кондратенко Ірина Анатоліївна, кандидат мистецтвознавства, доцентка кафедри мистецьких дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

М 54 **Методика викладання фахових музичних дисциплін у закладах перед вищої та вищої освіти.** Методичні рекомендації до практичних занять для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 025 Музичне мистецтво / Укл. : Грицун Ю. М. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2024. 36 с.

*Рекомендовано до друку вченою радою
факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Протокол № 2 від 01.10.2024 р.)*

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
I. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ МУЗИЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	7
Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
Структура навчальної дисципліни	11
Методи поточного та підсумкового контролю.....	13
II. ТЕМАТИКА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	14
Змістовний модуль 1.	
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ГАЛУЗЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ. МОДЕЛЬ ВИКЛАДАЧА ...	14
2.1. Введення до курсу	14
2.2. Наукові підходи та принципи викладання дисциплін з фаху у закладах передвищої та вищої освіти.....	15
2.3. Фахові компетентності. Підвищення педагогічної майстерності викладача з фаху	17
Змістовний модуль 2.	
ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	19
2.4. Програмові вимоги та завдання музичних дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти	19
2.5. Основні принципи планування навчально-виховного процесу	20
2.6. Методичні особливості підготовки та проведення занять з фаху. Методи навчання	21
2.7. Педагогічний репертуар у методиці викладання музичних дисциплін (за фахом). Теорія і методика читання нот з листа	23
2.8. Психологічні передумови концертного виступу. Естрадне хвилювання та засоби його стримування.....	25
III. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ У КЛАСІ (ЗА ФАХОМ)	27
IV. ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ	28
V. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	29
VI. ДОДАТОК	31

ПЕРЕДМОВА

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напряму підготовки 025 Музичне мистецтво.

Метою вивчення курсу є ознайомлення майбутніх педагогів з комплексом науково-обґрунтованих методів і способів результативного навчання за фахом; теоретичне осмислення основ обраної професії, підготовка майбутнього спеціаліста до самостійної педагогічної роботи; знайомство з новітніми методологічними розробками в музично-теоретичній галузі для подальшого поглиблення знань і використанням у подальшій педагогічній діяльності.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з особливостями викладання фахових дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти;
- сформувати системні, повні знання в обсязі навчальної програми та використовувати їх у подальшій музично-педагогічній діяльності;
- сформувати у майбутніх фахівців методичну компетентність;
- ознайомити із педагогічним досвідом вітчизняних та зарубіжних інструментальних / вокальних / хорових шкіл;
- усвідомити мету, завдання та зміст навчальної дисципліни, принципи і методи її викладання;
- ознайомити із фаховими вимогами та змістом професійної діяльності педагога передвищої та вищої освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення освітнього компонента студент оволодіває такими компетентностями:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти, мотивування до навчання впродовж життя.

ФК 10. Здатність до проведення наукових досліджень, їх аналізу, критичного оцінювання результатів, порівняння фактів, явищ, набуття досвіду удосконалення теорії і практики у сфері музичної педагогіки та виконавства.

ФК 11. Здатність до набуття комплексу трансверсальних компетенцій у музично-професійному дискурсі, яка включає опанування soft skills та протидію професійному вигоранню, розвитку навичок здорового способу життя.

Навчальна дисципліна сприятиме досягненню таких ***програмних результатів навчання:***

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

Після закінчення курсу студенти повинні ***знати:***

- методичні посібники та матеріали у відповідності фаху;
- історію вітчизняних та зарубіжних виконавських шкіл (за фахом);
- методику формування професійної культури майбутнього педагога.

Вміти:

- володіти методикою викладання фахових дисциплін у закладах перед вищої та вищої освіти;
- використовувати педагогічні методи та технології;
- вміти вибирати педагогічно доцільний музичний репертуар;
- визначати навчально-виховний потенціал музичного твору та знайти зі студентами способи подолання виконавських труднощів, які можуть з'явитися у процесі вивчення;
- відтворити музичний твір з дотриманнях стильових засад виконавства.

Викладання дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти» передбачає лекції та практичні заняття, які забезпечують формування професійних компетентностей у сфері роботи зі студентами на заняттях з фаху. Важлива роль відводиться самостійній підготовці студентів, в ході якої опрацьовується додаткова література, виконуються письмові роботи на запропоновані теми.

Дані методичні рекомендації призначені для підготовки до самостійної роботи магістрів з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти» і сприятимуть більш ґрунтовному вивченню курсу.

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ГАЛУЗЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ. МОДЕЛЬ ВИКЛАДАЧА

Тема 1. Введення до курсу

Історико-теоретичні засади педагогіки: педагогіка та її методологічні принципи. Етапи становлення та розвиток педагогіки. Вітчизняні та зарубіжні школи. Представники. Сучасні проблеми педагогіки

Методика викладання музичних дисциплін як навчальна дисципліна. Мета та завдання курсу. Методика викладання музичних дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти як галузь педагогічної науки. Зміст навчальної дисципліни та закономірності функціонування методичної системи.

Міждисциплінарні зв'язки з педагогікою та психологією в закладах фахової передвищої та вищої музичної освіти. Співвідношення дидактики і методики викладання музичних дисциплін у мистецьких закладах різних рівнів освіти.

Головні компоненти методичної системи. Результативність впливу чинників на дидактико-методичний процес: предмет навчання, викладач, студент, навчальна ситуація, умови навчання.

Тема 2. Наукові підходи та принципи викладання дисциплін з фаху у закладах передвищої та вищої освіти.

Сучасні наукові підходи: аксіологічний, герменевтичний, компетентнісний. Система принципів: принцип єдності навчання, освіти та виховання; принцип науковості; принцип доступності; принцип систематичності навчання; принцип усвідомленості та активності студента; принцип наочності; принцип ґрунтовності засвоєння навчального матеріалу; принцип зв'язку навчання з життям; принцип професійно-педагогічної спрямованості навчання; принцип педагогічної доцільності, принцип зв'язку теорії з практикою, принцип єдності інтелектуальної, естетичної і духовної сфер діяльності студентів, принцип єдності художнього і технічного, принцип художньої цінності навчального репертуару, принцип жанрової і стильової різноманітності навчального репертуару, принцип поліфункціональності навчального репертуару.

Тема 3. Фахові компетентності. Підвищення педагогічної майстерності викладача з фаху.

Фахові компетентності: 1) історико-теоретична; 2) музично-педагогічна; 3) методична; 4) проєктивна та конструктивна; 5) дослідницька; 6) функціональна.

Функції викладача основного музичного інструмента: навчальна, розвивальна, виховна, художньо-творча, науково-методична.

Методична робота викладача і підвищення педагогічної майстерності. Необхідність підвищення кваліфікації, вивчення передового досвіду, використання його у своїй діяльності. Використання досвіду музикантів інших спеціальностей. Вивчення сучасних проблем методики, педагогіки, психології. Поняття «методична доповідь», «методична розробка», «реферат». Методичне забезпечення відкритого уроку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Тема 4. Програмові вимоги та завдання музичних дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти.

Аналіз навчальних планів, робочих та навчальних програм перед вищих та вищих мистецьких закладів освіти. Мета та завдання фахової підготовки магістрів. Формування вмінь та навичок викладання фахових дисциплін з індивідуальною та груповою формою.

Тема 5. Основні принципи планування навчально-виховного процесу.

Успішність педагогічного процесу значною мірою визначається педагогічно доцільним плануванням, завдання якого полягає у забезпеченні науково обґрунтованого підходу до педагогічного процесу, систематичної роботи зі студентами, індивідуального підходу до кожного з них.

Мета планування. Перспективне та поточне планування. Принципи планування: актуальність, науковість, цілісність та логічність, перспективність, концентричність систематичності й послідовності. Планування педагогічного процесу.

Тема 6. Методичні особливості підготовки та проведення занять з фаху. Методи навчання.

Методи навчання: дидактичні, загальнонаукові, спеціальні музичні. Методика проведення уроку. Форми проведення. Недоліки.

Особливості проведення занять з фаху. Вимоги до проведення занять з фаху. Структура заняття з фаху.

Форми організації навчання. Контрольні заходи: модульний контроль, заліки, іспити, творчі заходи, звітні концерти, участь у творчих Міжнародних / Всеукраїнських фестивалях та конкурсах.

Тема 7. Педагогічний репертуар у методиці викладання музичних дисциплін (за фахом). Теорія і методика читання нот з листа.

Репертуар як засіб розвитку і творчого самовдосконалення студента. Структура педагогічного репертуару. Аналіз репертуарних творів.

Формування виконавської техніки та виконавського стилю студента у процесі засвоєння педагогічного репертуару.

Методи навчання читанню з листа. Систематичність і послідовність у роботі над навичками читання з листа. Роль внутрішнього слуху. Підбір репертуару для читання з листа. Транспонування.

Тема 8. Психологічні передумови концертного виступу. Естрадне хвилювання та засоби його стримування.

Виконання для слухача ставить виконавця в умови необхідності бездоганної гри з першого разу. При наявності випадкових помилок і недосконалості окремих навичок у виконавця може створюватись враження непевності у власних можливостях.

Психологічна підготовка студента.

Психологічні стани виконавця перед виступом та способи їх подолання. Спостереження вітчизняних та зарубіжних виконавців щодо подолання сценічного хвилювання.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	Разом	у тому числі				Разом	у тому числі					
		л	пр	лаб	інд		срс	л	пр	лаб	інд	срс
Змістовий модуль 1. Методика викладання фахових дисциплін як галузь педагогічної науки. Модель викладача												
Тема 1. Введення до курсу.	14	2	2			10	14	2	-			12
Тема 2. Наукові підходи та принципи викладання дисциплін з фаху у музичних закладах передвищої та вищої освіти	16	2	4			10	16	-	2			14
Тема 3. Фахові компетентності. Підвищення педагогічної майстерності викладача з фаху	16	2	4			10	16	2	2			12
Разом за модулем 1	46	6	10			30	46	4	4			38
Змістовий модуль 2. Планування, організація та проведення навчального процесу												
Тема 4. Програмові вимоги та завдання музичних дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти.	16	2	4			10	16	2	2			12
Тема 5. Основні принципи планування навчально-виховного процесу.	14	2	2			10	16	-	2			14

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Разом	у тому числі					Разом	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	срс		л	пр	лаб	інд	срс
Тема 6. Методичні особливості підготовки та проведення занять з фаху. Методи навчання.	16	2	4			10	14	2	-			12
Тема 7. Педагогічний репертуар у методиці викладання музичних дисциплін (за фахом). Теорія і методика читання нот з листа.	16	2	4			10	14	-	2			12
Тема 8. Психологічні передумови вдалого концертного виступу. Естрадне хвилювання та засоби його стримування.	12	-	2			10	14	-	2			12
Разом за модулем 2	74	8	16			50	74	4	8			62
Усього годин	120	14	26			80	120	8	12			100

МЕТОДИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Методи усного контролю: *індивідуальне та експрес-опитування.* Ці методи дають можливість перевірити ступінь засвоєння знань студентами, здатність до аргументації та сформованість мовленнєвих навичок. Студент має можливість логічно та доказово висловити власну думку щодо обговорюваних на практичних заняттях питань. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: змістовність, правильність та чіткість відповіді.

Практичні методи: *виконання практичних завдань.* Проводиться на занятті за допомогою використання ігрових та інтерактивних методів навчання. Проблемні питання чи ситуації вирішуються у мікрогрупах. Студенти мають можливість організувати обговорення у формі дискусії. Оцінюючи виконання практичних завдань, викладач керується такими критеріями: творчий підхід до вирішення проблеми, нестандартність прийняття рішень, самостійність та правильність обґрунтування

Методи самоконтролю: *уміння самостійно проаналізувати, оцінити власну підготовку.* Оцінюючи ставлення студента до своєї роботи викладач керується такими критеріями: повнота та адекватність самооцінки.

Виконавський показ: *індивідуальне прослуховування, демонстрація, гра на інструменті / сольний спів.* Ці методи дають можливість перевірити міру розуміння методичних аспектів навчання гри на музичному інструменті (за фахом) / сольного співу. Оцінюючи студентів викладач керується такими критеріями: методична компетентність, виконавські навичками, стиль спілкування, грамотне відтворення нотного тексту.

Поточний контроль: *індивідуальне та експрес-опитування, виконання практичних завдань, завдання самостійних робіт, творчі завдання, письмова робота за результатами модульного контролю.*

Письмова робота за результатами модульного контролю. Відповідно до програми навчальної дисципліни викладач проводить письмові роботи за результати вивчення кожного змістового модуля. Кожна письмова робота може включати теоретичні питання та практичні завдання. Питання письмової роботи охоплюють всі теми відповідного змістового модуля.

Підсумковий контроль: *екзамен,* включає 1 теоретичне (відповідь на питання) та 1 завдання за індивідуальною самостійною роботою (показ фрагменту заняття).

II. ТЕМАТИКА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ГАЛУЗЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ. МОДЕЛЬ ВИКЛАДАЧА

2.1. Тема: Введення до курсу

Питання до обговорення

1. Історико-теоретичні засади педагогіки.
2. Методика викладання музичних дисциплін як навчальна дисципліна.
3. Міждисциплінарні зв'язки з педагогікою та психологією.
4. Головні компоненти методичної системи.

■➡ Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

При підготовці до практичних занять, необхідно опрацювати основні положення лекційного матеріалу. У першому питанні розглядаються історико-теоретичні засади педагогіки, її методологічні принципи. Етапи становлення та розвиток вітчизняних та зарубіжних шкіл, їх відмінність. Представники різних педагогічних напрямлень. Розглядаються сучасні проблеми педагогіки.

У другому питанні висвічується мета, розглядаються зміст, завдання даної навчальної дисципліни, закономірності функціонування методичної системи. Відмінність методики проведення індивідуальних та групових занять.

У третьому питанні звертається увага на міждисциплінарні зв'язки з педагогікою та психологією. Розглядається співвідношення дидактики і методики викладання музичних дисциплін у мистецьких закладах передвищої та вищої освіти.

У наступному питанні охарактеризовані головні компоненти методичної системи: цільовий, комунікативний, змістово-організаційний, аналітико-результативний. Розглядається їх вплив на дидактико-методичний процес: предмет навчання, викладач, студент, навчальна ситуація, умови навчання.

Питання для самоконтролю

1. Становлення вітчизняної музичної педагогіки. Представники.
2. Зарубіжна музична педагогіка. Представники.
3. Розкрийте мету, зміст, завдання даного курсу.
4. Загальні риси та відмінність методики проведення індивідуальних та групових занять.
5. Розкрийте та обґрунтуйте міждисциплінарні зв'язки з педагогікою та психологією.
6. Дати детальну характеристику головних компонентів методичної системи.
7. Дати визначення дидактико-методичного процесу та проаналізувати вплив на нього головних компонентів методичної системи.

Рекомендована література

Основна: 2, 3, 4, 7, 8

Додаткова: 2, 3, 6

2.2. Тема: Наукові підходи та принципи викладання дисциплін з фаху у закладах передвищої та вищої освіти

Питання до обговорення

1. Сучасні наукові підходи в педагогіці.
2. Система принципів.

Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

У першому питанні опрацювати основні ознаки сучасних наукових підходів формування майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі фахової підготовки: аксіологічному,

культурологічному, герменевтичному, феноменологічному, компетентністному. Методи теоретичного та емпіричного дослідження (аналіз наукової літератури, систематизація, узагальнення). Поєднання наукових підходів в освітньому процесі.

Розглянути систему принципів з прикладами: принцип єдності навчання, освіти та виховання; принцип науковості; принцип доступності; принцип систематичності навчання; принцип усвідомленості та активності студента; принцип наочності; принцип ґрунтовності засвоєння навчального матеріалу; принцип зв'язку навчання з життям; принцип професійно-педагогічної спрямованості навчання; принцип педагогічної доцільності, принцип зв'язку теорії з практикою, принцип єдності інтелектуальної, естетичної і духовної сфер діяльності студентів, принцип єдності художнього і технічного, принцип художньої цінності навчального репертуару, принцип жанрової і стильової різноманітності навчального репертуару.

Питання для самоконтролю

1. Наукові підходи формування викладачів мистецьких дисциплін. Дайте визначення. На яких принципах ґрунтуються наукові підходи?
2. Приведіть приклади поєднання наукових підходів в освітньому процесі мистецьких закладів передвищої / вищої освіти.
3. Розкрийте герменевтико-феноменологічний підхід.
4. Методи аксіологічного аналізу у виконавській підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва.
5. Розкрийте особливості компетентнісної професійної підготовки, її застосування у сфері педагогічної освіти.
6. Обґрунтуйте перспективність і продуктивність застосування культурологічного підходу в освітньому процесі мистецьких закладів передвищої / вищої освіти.

Рекомендована література

Основна : 2, 3, 4, 7, 8

Додаткова: 2, 3, 6

2.3. Тема: Фахові компетентності. Підвищення педагогічної майстерності викладача з фаху

Питання для обговорення

1. Фахові компетентності.
2. Функції викладача музичних дисциплін.
3. Види діяльності викладача музичних дисциплін.
4. Методична робота викладача. Підвищення кваліфікації.

■➡ Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

У розкритті питань необхідно охарактеризувати фахові компетентності викладача основного музичного інструмента. 1) історико-теоретичні (знання історії та традицій вітчизняної і зарубіжної інструментальних шкіл; знання теоретичних основ сольного інструментального виконавства); 2) музично-педагогічні (знання програмових вимог з основного музичного інструменту; знання змісту навчальної дисципліни, принципів і методів її викладання); 3) методичні (засвоєння методів роботи над гаммами, вправами, етюдами, творами великої і малої форм); 4) проєктивні та конструктивні (проєктування, добір і систематизація навчального репертуару для проведення індивідуальних занять з основного музичного інструменту зі студентами з різним рівнем підготовки); 5) дослідницькі (здатність здійснювати науково-методичну роботу з фаху – досліджувати історичні, мистецтвознавчі і педагогічні основи інструментального виконавства); 6) функціональні (наявність досвіду і готовність виконувати функції викладача основного музичного інструменту).

У наступних питаннях розкрити сутність основних функцій викладача за фахом: навчальної, розвивальної, виховної, художньо-творчої, науково-методичної; дати визначення основних видів діяльності викладача музичного мистецтва (за фахом), описати їх специфіку (теоретично-проєктивно-конструктивна, аналітико-синтетична; практично-організаційно-педагогічна, концертно-виконавська).

В останньому питанні висвітлюється методична робота викладача: вивчення сучасних проблем методики, педагогіки, психології. Поняття «методична доповідь», «методична розробка», «реферат». Методичне забезпечення уроку.

Питання для самоконтролю

1. Опишіть основні компетентності викладача мистецьких дисциплін.
2. У чому полягає специфіка історико-теоретичної складової фахової компетентності викладача.
3. Розкрийте роль музично-педагогічної складової.
4. Охарактеризуйте методичну компетентність викладача музичних дисциплін.
5. Опишіть важливість дослідницької складової.
6. Які функції викладача музичних дисциплін? Розкрийте сутність визначених функцій.
7. Описати специфіку кожного виду діяльності викладача

Рекомендована література

Основна: 2, 3, 4, 7, 8

Додаткова: 2, 3, 6, 7, 11

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

2.4. Тема: Програмові вимоги та завдання музичних дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти

Питання для обговорення

1. Аналіз навчальної документації передвищих та вищих мистецьких закладах освіти.
2. Мета та завдання фахової підготовки магістрів.
3. Формування вмінь та навичок викладання фахових дисциплін з індивідуальною та груповою формою.

■➡ Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

У першому питанні ознайомлення з навчальними планами, робочими та навчальними програмами навчальних дисциплін передвищих та вищих мистецьких закладів освіти. Детальний аналіз структури документації, інформаційні ресурси. Співвідношення документації закладів освіти різного ступеню акредитації.

У другому питанні розкриття мети та завдання фахової підготовки магістрів музичного мистецтва, знання та уміння в результаті вивчення навчальної дисципліни, до яких відносяться гра на музичному інструменті / сольний спів / хорове мистецтво, подальший розвиток музичних здібностей, оволодіння виконавською інтерпретацією, вміння роботи над репертуаром, розвиток естетичної та інтелектуальної сфер студента.

У останньому питанні розглядаються завдання та навички, притаманні для викладання фахових дисциплін з індивідуальною та груповою формою (інструментальні ансамблі, оркестр, вокальні колективи, хор).

Питання для самоконтролю

1. Які основні складові навчальної програми?
2. Зробіть аналіз та знайдіть загальні риси та відмінності у навчальних програмах різних музичних інструментів.

3. Порівняйте особливості програм різних мистецьких закладів освіти для підготовки студентів у класі основного музичного інструменту / сольного співу / хорового мистецтва у закладах передвищої та вищої освіти.

4. У чому полягає специфіка вибору навчальної програми для студентів?

5. Якими інформаційними ресурсами треба керуватися при розробці навчальних програм?

6. У чому полягає розвиток естетичної та інтелектуальної сфер студента у класі мистецьких дисциплін (за фахом)?

Рекомендована література:

Основна :2, 3,4,7, 8

Додаткова: 2, 3, 6

2.5. Тема: Основні принципи планування навчально-виховного процесу

Питання для обговорення

1. Поняття навчально-виховного процесу.

2. Основна мета, значення, педагогічні основи планування навчально-виховного процесу.

3. Основні принципи планування навчально-виховного процесу.

4. Сучасні підходи до планування навчально-виховного процесу.

■➡ Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

У розкритті питань теми необхідно розкрити питання поняття педагогічного процесу, його компонентні складові, звернути увагу на специфіку і зміст професійної діяльності викладача мистецьких дисциплін що є запорукою успішного планування навчально-виховного процесу. Обговорити мету планування навчально-виховного процесу, спрямовану на предмет діяльності (навчання, виховання й розвиток студентів засобами виконавства) задля досягнення поставлених цілей (розвиток

музичних здібностей та виконавських умінь студентів) в умовах певного навчального закладу засобами педагогічної техніки і музично-виконавських прийомів. Проаналізувати принципи планування навчально-виховного процесу.

Охарактеризувати результат діяльності викладача як формування певного рівня розвитку студента завдяки правильному плануванню педагогічного процесу. Зосередитись а відмінностях, притаманних для мистецьких закладів передвищої та вищої освіти.

Обговорити сучасні підходи до планування навчально-виховного процесу.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття навчально-виховного процесу.
2. Яка мета навчально-виховного процесу у мистецьких закладах перед вищої та вищої освіти?
3. Які завдання ставить перед собою навчально-виховний процесу у мистецьких закладах перед вищої та вищої освіти?
4. З яких компонентів складається навчально-виховний процес? Розгляньте кожен з них.
5. Перерахуйте принципи побудови навчально-виховного процесу.
6. Які є сучасні підходи до планування навчально-виховного процесу? Дайте приклади.

Рекомендована література

Основна : 3,4,5 ,6, 7, 8, 9, 11

Додаткова: 2, 3

2.6. Тема: Методичні особливості підготовки та проведення занять з фаху. Методи навчання.

Питання для обговорення

1. Методи навчання.
2. Методики проведення занять за фахом.
3. Структура заняття за фахом.
4. Форми організації навчання.

■➔ Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

У першому обговорюються та даються приклади методів навчання: дидактичні, загальнонаукові, спеціальні музичні. Порівнюються при викладанні у закладах передвищої та вищої освіти.

У другому питанні розглядаються різні методики проведення занять з фаху: основні етапи, форми та методи роботи у класі з основного музичного інструменту (за фахом) / сольного співу. Роль викладача та студента, взаємодії смислових контекстів студента та викладача. Аналізуються різні методи роботи, їх якісні сторони та недоліки.

Обговорення зі студентами особливостей проведення музичних занять в залежності від фаху (різні музичні інструменти, сольний спів), проаналізувати заняття з метою виявлення спільного та індивідуального в залежності від технічних специфічних вимог, притаманних музичним інструментам / сольному співу.

У наступному питанні розглядається структура заняття з фаху, її відмінності в залежності від індивідуального підходу до студентів.

В останньому питанні мова йде про форми організації навчання: методи контролю за виконавським процесом, контрольні заходи оцінювання результатів навчання студентів: модульний контроль (письмовий та усний), заліки, іспити, творчі заходи, звітні концерти, участь у творчих Міжнародних / Всеукраїнських фестивалях та конкурсах.

■ ■ ■ Питання для самоконтролю

1. Розкрийте методи навчання дидактичні, загальнонаукові, спеціальні музичні та дайте приклади при роботі у класі музичного інструменту (за фахом) / сольного співу.

2. У чому полягають особливості проведення занять у класі музичного інструменту (за фахом) / сольного співу? Обґрунтуйте.

3. Які основні вимоги до організації занять у класі музичного інструменту (за фахом) / сольного співу?

4. Назвіть основні структурні елементи заняття у класі музичного інструменту (за фахом) / сольного співу.

5. Розкрийте розуміння принципів навчання гри на музичному інструментів.

6. Які методи навчання гри на музичному інструменті (за фахом) / сольного співу Ви знаєте?

7. У чому полягає сутність спеціальних музичних методів.

Рекомендована література

Основна: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 6, 7

2.7. Тема: Педагогічний репертуар у методиці викладання музичних дисциплін (за фахом). Теорія і методика читання нот з листа

Питання для обговорення

1. Репертуар як засіб розвитку і професійного самовдосконалення студента.

2. Структура навчального репертуару з основного музичного інструменту.

3. Аналіз репертуарних творів у класі основного музичного інструменту.

4. Формування виконавської техніки та виконавського стилю студента у процесі засвоєння навчального репертуару.

5. Методи читання з листа.

➡ Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

При підготовці до відповіді на практичному занятті необхідно охарактеризувати значення і роль підбору педагогічного репертуару для розвитку і професійного самовдосконалення студента, слід визначити структуру навчального репертуару. Виявити розуміння необхідних елементів навчального репертуару та дати їм загальну характеристику: 1) гами / розспівки; 2) вправи на різні види техніки; 3) етюди / вокалізи; 4) п'єси (кантиленного та віртуозного характеру); 5) поліфонічні твори; 6) твори великої форми (інструментальні концерти, сюїти, сонати, варіації, рондо); 7) твори читання з аркуша, транспонування тощо).

У питанні щодо аналізу репертуарних творів у класі основного музичного інструменту (за фахом) / вокалу необхідно

виокремити такі складові: 1) художньо-педагогічний (художня цінність твору; мета і педагогічна доцільність його вивчення); 2) історико-стильовий (відомості про автора, епоху та стильові особливості твору); 3) музично-теоретичний (форма твору; фактура викладу тематичного матеріалу тощо); 4) технічно-виконавський (виявлення виконавських труднощів; визначення методів роботи над твором). Дати описову характеристику кожному із складових.

У наступному питанні необхідно визначити особливості формування виконавської техніки та виконавського стилю студента у процесі засвоєння навчального репертуару.

Останнє питання присвячено навикам читання з листа та методам їх розвитку, задачам при підборі репертуару для читання з листа; транспонування – важлива складова інструменталіста. Обговорити тему роль внутрішнього слуху.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте роль педагогічного репертуару для розвитку особистості студента.
2. Які складові педагогічного репертуару у класі за фахом Ви знаєте?
3. Опишіть роль вправ для розвитку виконавської техніки студента.
4. У чому полягає необхідність застосування творів різного характеру?
5. Які принципи відбору музичного репертуару Ви можете назвати?
6. Охарактеризуйте художньо-педагогічний аспект вибору програми для студента.
7. Опишіть необхідність врахування історико-стильових особливостей музичного репертуару.

Рекомендована література

Основна: 2, 3, 4, 5, 7, 8

Додаткова: 2, 3, 4, 6, 11

2.8. Тема: Психологічні передумови концертного виступу. Естрадне хвилювання та засоби його стримування.

Питання для обговорення

1. Психологічна підготовка музиканта до виступу перед публікою.
2. Психоемоційні стани виконавців перед концертним виступом. Концертне хвилювання.
3. Виконавці з різними типологічними властивостями.
4. Спостереження вітчизняних та зарубіжних виконавців щодо подолання сценічного хвилювання.
5. Роль виконавської інтерпретації під час виступу.

Методичні вказівки до підготовки до практичних занять

Практичне заняття присвячено одній з важливих проблем у музично-виконавській сфері – психологічна підготовка музиканта-виконавця до концертного виступу. Концертне хвилювання на різних вікових стадіях. Негативні та позитивні різновиди концертного хвилювання. Емоційне заспокоєння.

Зосереджується увага на різних підходах до проблеми стану тривоги та переживання перед концертним виступом в залежності від типу нервової системи, індивідуальних особливостей, темпераменту виконавця. Приділяється час на розгляд підготовки до виступу виконавців-флегматиків, сангвініків, холериків, меланхоліків та рішення виконавських проблем.

«Нездорові» форми сценічного хвилювання (не зосередженість; стурбованість наслідками можливо поганого виступу; переймання щодо свого зовнішнього вигляду, невпевненість у нотному тексті), як їх позбутися.

Розглядаються спостереження та рекомендації вітчизняних та зарубіжних виконавців, різні психологічні стани в момент виходу до публіки.

Велике значення при підготовці до концертного виступу та психологічного стану виконавця має власна інтерпретація твору, що є адаптуванням перед публікою.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте негативні та позитивні різновиди концертного хвилювання.
2. Вікові особливості сценічного хвилювання.
3. Чим може бути зумовлене хвилювання під час концертного виконання?
4. Як позбутися «нездорових» форм сценічного хвилювання?
5. Розкрийте індивідуальні особливості виконавців з різними типологічними властивостями під час виступу.
6. Які Ви знаєте прийоми емоційного заспокоєння?
7. Значення виконавської інтерпретації під час концертного виступу. Приведіть приклад.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 5, 8, 10, 11

Додаткова: 1, 4, 6

III. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ У КЛАСІ (ЗА ФАХОМ)

У підготовці до заняття визначити методику проведення, зміст проведення заняття.

Під час розробок фрагментів заняття слід врахувати наступні положення:

- формулювання мети заняття з урахуванням індивідуальних особливостей студента;
- методи, які будуть використовуватись на занятті;
- визначення необхідного навчального репертуару;
- визначення структури заняття з урахування часу;
- розробка основної частини заняття;
- послідовність пояснення та особистого показу (демонстрація гри);
- перевірка засвоєння і закріплення студентом навчального матеріалу;
- наявність рекомендованої літератури.

ІV. ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ

1. Вимоги до викладача музичних дисциплін закладу передвищої / вищої освіти.
2. Програмові вимоги та завдання фахових музичних дисциплін закладу передвищої / вищої освіти.
3. Особливості проведення занять з фахових дисциплін у закладах передвищої та вищої освіти.
4. Вимоги до проведення індивідуальних, лекційних занять та репетицій музичних колективів. Структура заняття.
5. Структура музикальності. Розвиток музичних здібностей студентів.
6. Психолого-педагогічні основи сприймання музики.
7. Принципи навчання.
8. Принципи підбору музично-дидактичного репертуару.
9. Аналіз творів дидактичного репертуару: художньо-педагогічний, історико-стильовий, музично-теоретичний, технічно-виконавський.
10. Методи роботи викладача над музичними творами: прослуховування твору, історичний екскурс, теоретичний аналіз твору.
11. Робота над засобами музичної та інтерпретаторської виразності на заняттях з фаху в закладі передвищої / вищої освіти.
12. Робота зі студентським творчим колективом (ансамблем / оркестром / хором / джаз-бендом).
13. Робота в передконцертний період. Проблема сценічного хвилювання. Концертні виступи.
14. Роль режиму дня, гігієни праці, вправ та аутотренінгу у формуванні студента-виконавця. Поняття сценічної витривалості та виконавської надійності.
15. Поняття виконавської культури і смаку. Відмінність між артистизмом та афектацією, наслідуванням та копіюванням у роботі студента-музиканта

У. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Бочкарьов Л. Психологічні аспекти публічного виступу музиканта-виконавця. *Питання психології*. 1975. № 1. С. 68-79.
2. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано. Львів : ЛДМА, 2001. С. 244.
3. Кузенкова В. «Методика навчання гри на інструменті (фортепіано). Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 180 с.
4. Олексюк О.М. Музична педагогіка: навч. посіб. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 248 с.
5. Падалка Г. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: освіта України. 2008. 274 с.
6. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. Харків : Видавництво ТОВ «С.А.М.», 2015. Вип. 45. 244 с.
7. Радзівіл Т. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО. Умань. 2020. 97 с.
8. Рудницька О. Педагогіка: загальна та мистецька: навчальний посібник. Тернопіль: навчальна книга Богдан, 2005. 360 с.
9. Рудницька О. Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогіки. К., 1998. 248 с.
10. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2011. 640 с.
11. Цуранова О., Бабиніна Ю. Стресові стани як головний фактор виникнення концертного хвилювання у майбутніх вчителів музичного мистецтва. *Київський науково-педагогічний вісник. наук. журнал*. Вип.22. К. : Київська наукова організація педагогіки та психології. 2021. С. 73-78
12. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: [підручник]. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

Допоміжна література

1. Васадзе А. Художнє почуття як переживання «дозрілої установки» // Несвідоме / Ред. А. Д. Прангішвілі і ін. Т. 2. Тбілісі, 1978. С. 512-517.
2. Гончаренко С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: навчально-методичний посібник. К.: Освіта України. 2010. 180 с.
3. Гончаренко С. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне: Волинські обереги, 2012. 192 с.
4. Гордійчук Л. Самостійна робота над музичним твором: основні етапи та методи : методичні рекомендації «Фортепіано». Луцьк : Надстир'я, 2017. 28 с.
5. Грицун Ю., Соколова Г., Спольська О. Критерії сформованості сценічно-виконавської культури учня-піаніста. *Актуальні питання гуманітарних наук*. зб. наук. ст.. Вип. 56. Том 1. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2022. С. 48-56.
6. Грицун Ю., Шубіна В., Спольська О. Інноваційні підходи до фахової підготовки майбутніх викладачів інструментально-виконавської майстерності у закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. зб. наук. ст. Вип. 61. Том 1. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика». 2023. С. 90-96.
7. Грицун Ю. Формування творчого потенціалу майбутнього викладача мистецької школи класу фортепіано у концерт-мейстерському класі. *Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 6-7 липня 2022 р.)* / за ред. Н.О. Пахальчук; О.П. Демченко. Вінниця, 2022. С. 18-20.

VI. ДОДАТОК

Орієнтовний перелік творів для розгляду

Фортепіано

*Етюд*и М. Мошковський 15 віртуозних етюдів; Ф. Шопен Етюд ор.10, 25; К. Дебюссі Етюд. В. Косенко. Концертні та трансцендентні етюд; Ю. Грищун Концертний етюд.

Поліфонія І. С. Бах Прелюдія і fuga з ДТК (т. I або II). Французькі та англійські сюїти. Партити; М. Скорик Прелюдія і fuga (12 прелюдій і фуг); С. Франк Прелюдія, хорал і fuga.

Велика форма Й. Гайдн Сонати (тт. 1-4); В. А. Моцарт Сонати (тт. 1 -2); Л. Бетховен 32 сонати для ф-но; М. Клементі Сонати; Д. Скарлаті Сонати; Ф. Шуберт Сонати для ф-но.

П'єси Ф. Мендельсон Пісні без слів; Ф. Шопен Вальси, Мазурки, Прелюдії, Ноктюрни; М. Лисенко Прелюд до мінор, Концертний вальс, Експромт ля мінор, Мрії; Б. Лятошинський Відображення, Прелюдії; Л. Ревуцький Прелюдії тв. 4, 7, 11; Пісня В. Косенко. Поеми-легенди No1 -2. М. Скорик; І. Шамо. Берізка, Веснянка.

Духові інструменти

Флейта

*Етюд*и І. С. Бах 24 концертних етюд для флейти; І. Е. Бах Етюд для флейти; Дж. Гарібальді Етюд для флейти.

Велика форма І. Е. Бах Шість сонат для флейти; Г. Гендель Сонати для флейти та фортепіано; М. Демиденко Соната для флейти та фортепіано.

П'єси Х. Глюк Мелодія для флейти з опери «Орфей та Еврідіка»; О. Мессіан «Чорний дрозд» для флейти та фортепіано; Ф. Бузоні Листок з альбому. е-moll для флейти з фортепіано.

Гобой

*Етюд*и В. Ферлінг Етюд для гобою

Велика форма Г. Доніцетті Соната для гобою та фортепіано; Ф. Пуленк Соната для гобою та фортепіано; К. Ф. Бах Сонати для гобою та клавіру; І. Губаренко Сонатина для гобою та фортепіано.

П'єси С. Зажитько «Танцюється» твір для гобою та фортепіано; В. Губаренко Adagio для гобоя і фортепіано.

Кларнет

Етюди О. Вержахівський Етюди для кларнету; В. Жабер Віртуозні етюди для кларнету; Г. Клозе 15 етюдів для кларнету.

Велика форма Д. Брамс Сонати для кларнету та фортепіано; Ф. Пуленк Соната для кларнету та фортепіано; М. Демиденко Концерт для кларнета із симф. оркестром (клавір).

П'єси А. Берг Чотири п'єси для кларнету та фортепіано; Юн І. RIUL. Для кларнету і фортепіано.

Труба

Етюди А. Батіст 14 характерних етюдів для труби соло; В. Вурм Етюди для труби; Е. Трон'є Етюди для труби.

Велика форма В. Василенко Концерт для труби; Г. Телеман Соната для труби та фортепіано.

П'єси Л. Бетховен П'єси для труби та фортепіано; Д. Скарлатті П'єси для труби та фортепіано; О. Яковчук Мелодія для труби та фортепіано; І. Ковач Andante, Allegro, Andante для труби та фортепіано; Ю. Грицун Andante та Rondo для труби та фортепіано.

Тромбон

Етюди К. Копраш 60 етюдів для фаготу або тромбону; Е. Рейхе Етюди для тромбону.

Велика форма А. Вівальді Соната для тромбону; Г. Гедіке Сонатина для тромбону та фортепіано.

П'єси В. Косенко Пастораль для тромбону та фортепіано; М. Лисенко «Вогні горять» для тромбону та фортепіано; Л. Ревуцький Інтермецо для тромбону та фортепіано; М. Стецюн Фантазія на теми мюзиклу «Котигорошко» для тромбону з фортепіано; В. Фурманов П'єси для тромбону та фортепіано.

Народні інструменти

Бандура

Етюди С. Корейба Технічний етюд; Ю. Грицун Три етюди.

Велика форма О. Герасименко «Камерна сюїта для бандури та фортепіано»; В. Мартинюк Концерт для бандури «Bandura forever»; А. Комлікова Сюїта «Сторони світу».

П'єси Ю. Грищун Чакона, Фантазія на тему укр.нар. пісні «Тихо над річкою»; С. Баштан Обробки укр. нар. пісень; Д. Пшеничний Прелюд, Експромт.

Баян

Етюди А. Білошицький Три характерні віртуозні етюди; Я. Найда Етюди для баяну; В. Бонаков Три характерні віртуозні етюди.

Поліфонія Ю. Шамо Партита-п'єкколо для готово-виборного баяна; Ф. Мендельсон Органні прелюдії і фуги; І. С. Бах Органні прелюдії і фуги.

Велика форма Я. Олексів Концерт для баяна та оркестру укр.нар.інструментів (клавір); А. Білошицький Концертна партита № 1; А. Гайдено Соната для готово-виборного баяна; В. Рунчак Сюїта «Портрети композиторів».

П'єси В. Василенко Обр. укр. нар. пісні «Глибока кирниця», обробка та перекладення А. Беляєва; В. Дикусаров Твори для баяна; Ю. Іщенко Сюїта для готово-виборного баяна; Є. Кураєв Прелюдія у старовинному стилі; В. Пацукевич Романтична сюїта для баяна; В. Подгорний Твори для баяна.

Гітара

Етюди М. Джуліані 25 етюдів.

Поліфонія І. С. Бах Партити для скрипки соло; сюїти для лютні соло №№1-4; С. Вайс Пасакалія; Г. Джапарідзе 24 прелюдії та фуги для гітари; А. Шевченко Прелюдія та fuga;

Велика форма Ф. Моліно Соната; Ф. Сор Анданте Соната; Х. Родріго Соната; Л. Бетховен Гітарна соната; Д. Чімароза Сонати

П'єси М. Джуліані Багателі, Рондо, Романси; Ю. Грищун «Гра при свічках»; Г. Санз Сюїта іспанських танців.

Сольний спів

Вокалізи Ф. Абт Школа співу; Г. Зейдлер Вокалізи для високого голосу; Г. Зейдлер Вокалізи для контральто або баритону; Г. Зейдлер Мистецтво співу (40 вокалізів); Г. Панофка 24 вокалізи для альту, баритону, баса; А. Бусті Школа співу для баритону. Вокалізи для жіночого голосу; О. Пансерон Вокальна школа для сопрано та тенору.

Твори зарубіжних композиторів (арії) Г. Гендель Вітання Абінгоама з ораторії «Дебора» ; В. А. Моцарт Арії з опери «Весілля

фігаро»; Дж. Россіні Арія Берти з опер «Севільський цирюльник»; Ш. Гуно Куплети Зібеля з опери «Фауст».

Обробки укр. нар. пісень Обробка Ю. Грицун «Ой, журавлю», «Гилю, гилю, сірі гусі»; Обробка Б. Лятошинського «Зашуміла ліщинонька», «Ой, у полі тихий вітер віє»; Обробка П. Андросюка «В кінці греблі»; Обробка Н. Скоробагатько сл. Л. Глібова «Стоїть гора високая»; Обробка А. Кос-Анатольського «Ой, піду я межі гори». «Ой на горі сніг біленький». «Ой візьму відерце».

Твори українських композиторів М. Лисенко. сл. Л. Українки «Смутної провесни», сл. Л. Українки «Садок вишневий», сл. Г. Гейне «Коли настав чудовий май», сл. Г. Гейне «На личеньку у тебе»; Слова і мелодія Д. Бонковського обробка П. Бойченка «Гандзя»; Ю. Грицун сл. Л. Грицун «Весняний переполох», сл. Л. Українки «Хотіла б я піснею стати»; І. Кириліна сл. Л. Українки «Як би мені дістати струни»; І. Ковач сл. Р. Левіна «Місто, у якому я ріс»; В. Барвінський сл. Л. Українки «Я заснув».

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять

з дисципліни

**МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ
ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗАКЛАДАХ
ПЕРЕДВИЩОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 025 Музичне мистецтво**

Укладач: Грицун Юлія Миколаївна, кандидат мистецтво-
знавства, доцентка кафедри мистецьких дисциплін
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка

Технічний редактор

О. Клімова

Комп'ютерна верстка
та макетування

О. Клімова

Комп'ютерний набір

Ю. Грицун

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія KB № 23743-13583 ПР від 06.02.2019 р.*

Підписано до друку 02.10.2024 р. Формат 60 x 84 1/16.
Папір офсетний. Друк на різнографі.
Ум. друк. арк. 2,09. Обл.-вид. арк. 1,16.
Наклад 50 прим. Зам. №025.
Редакційно-видавничий відділ НУЧК імені Т.Г. Шевченка.
14013, вул. Гетьмана Полуботка, 53, к. 208.
chnpu.tipograf@gmail.com